

Prometna vzgoja v skupini predšolskih otrok

Mojca Obrstar, diplomirana vzgojiteljica, OŠ Žužemberk – Vrtec Sonček

Prometna vzgoja je že v predšolskem obdobju zelo pomembna, saj se tako ali drugače vsakodnevno vključujemo v promet, otroci pa so med najbolj ogroženimi udeleženci v prometu. Poleg tega so zelo dojemljivi in se hitro učijo, pri čemer je zelo pomemben zgled odraslih. V domačem okolju se otroci zgledujejo po starših, pomembno vlogo pa ima tudi vrtec, v katerem otroci preživijo veliko časa. V šolskem letu 2020/21 smo s skupino predšolskih otrok v Vrtcu Sonček v Žužemberku velik poudarek namenili prometni vzgoji. Otroke smo seznanjali in z njimi vadili, kako se lahko varno in odgovorno vključujejo v promet kot pešci, kolesarji, potniki v avtomobilih, javnih prevozihi ... Poudarili smo pomen trajnostne mobilnosti in otroke ter njihove družine spodbujali k okolju prijaznejšim načinom potovanja. Sodelovali smo z institucijami v kraju, nadgrajevali svoja znanja o prometu in opozarjali na težave, s katerimi se kot udeleženci v prometu srečujemo.

Uvod

Skozi celo leto se v vrtcu trudimo, da se otroci v skupini dobro počutijo in se ob tem česa novega naučijo. Navajamo jih na samostojnost na različnih področjih. Ena izmed pomembnejših tem je varno vključevanje v promet. Prometna vzgoja je v *Kurikulumu za vrtce* vključena v področje družbe, kjer med cilji najdemo tudi naslednjega: »Otroke se seznanja z varnim vedenjem in se jih uči živeti in ravnati varno v različnih okoljih: doma, v prometu, v vrtcu, v prostem času, pri igri, športu, obiskih v galeriji, družabnih srečanjih, zabavah itn.« (*Kurikulum za vrtce*, 51) Poleg tega smo temo o prometu tesno povezovali tudi z vsemi ostalimi kurikularnimi področji.

V šolskem letu 2020/21 smo v skupini predšolskih otrok še posebej veliko pozornosti namenili prometni vzgoji. V septembru smo spoznavali okolico vrtca ter se navajali na varno in odgovorno sprehajanje. V pogovorih smo veliko pozornosti namenili varni vožnji v avtomobilih in drugih prevoznih sredstvih in te teme celo leto utrjevali in nadgrajevali. Spoznali smo vpliv prometa na onesnaženost okolja in poudarili pomen trajnostne mobilnosti – spoznali smo različne načine potovanja na okolju prijazen način.

Sodelovali smo z okoljem in krajevnimi institucijami. Na ta način smo širili naša znanja o prometu in opozarjali na različne težave, s katerimi se srečujemo kot udeleženci v prometu v okolici našega vrtca.

Sodelovali smo v treh projektih, ki podpirajo prometno vzgojo ter odgovoren odnos do okolja in vseh, ki se tako ali drugače vključujemo v promet:

- Varo v vrtec, ki ga organizira Društvo sobivanje,
- Pasavček, ki ga vodi in koordinira Sektor za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v okviru Agencije RS za varnost prometa ter
- Trajnostna mobilnost v vrtcih in osnovnih šolah, ki poteka pod okriljem Ministrstva za infrastrukturo.

Izvedene dejavnosti na temo prometa

Sprehod z občinsko redarko

Obiskala nas je občinska redarka, s katero smo se sprehodili po ulicah v bližini vrtca. Redarka nas je na sprehodu opazovala, nas usmerjala in nam svetovala. Skupaj smo pregledali, kateri odseki so manj pregledni, in ugotovili, po kateri strani ceste je tu bolj varno hoditi. Predlagala nam je tudi, kje bomo najlažje in najbolj varno prečkali cesto.

Občinska redarka na obisku v vrtcu Sonček

Ko smo se vrnili pred vrtec, je z otroki obnovila potek našega sprehoda. Bili smo pohvaljeni, da znamo lepo in previdno hoditi ob cesti. Redarka je pohvalila uporabo odsevnih jopičev.

Dobili smo potrditev, da se pri vključevanju otrok v promet trudimo in da smo že do sedaj delali dobro. Kljub temu se je na sprehodu z redarko vsak naučil nekaj novega. Pri nadaljnjem delu z otroki bomo to z veseljem in odgovornostjo upoštevali.

Na sprehod smo povabili župana

Septembra smo povabili župana občine Žužemberk na skupen sprehod po ulicah v okolici vrtca. Župan, Jože Papež, se je našemu vabilu z veseljem odzval.

Na dogovorjeni dan smo se dobili pred vrtcem, kjer sta se nam pridružili še ravnateljica in pomočnica ravnateljice za vrtec. Na začetku smo pripravili krajši kulturni program na temo prometa, nato smo se skupaj odpravili na sprehod. Nismo pozabili na odsevne jopiče, da smo bili na cesti vidni in bolj varni. Na sprehodu smo predstavili težave, s katerimi se kot udeleženci v prometu srečujemo in bi jih želeli na neki način rešiti.

Pred zaključkom sprehoda nas je župan povabil do ulice v bližini vrtca, ki je primerno označena in namenjena za igro otrok. S to rešitvijo nas je prijetno presenetil, saj imamo v okolici vrtca malo površin, na katerih se lahko razgibamo, rišemo s kredami in podobno.

Sprehod smo sklenili pred vrtcem, kjer smo se županu zahvalili za obisk. Obljubil nam je, da si bo zapomnil naše predloge, jih posredoval naprej in jih poskusil upoštevati in realizirati, kadar in kolikor bo to mogoče.

Na sprehodu z županom

Policistov prikaz varnega prečkanja ceste

Obisk policistov

Obiskala sta nas tudi policista specializirane enote za nadzor prometa (eden izmed policistov je očka varovanca našega vrtca). S policistoma smo se najprej pogovarjali o varnem vključevanju v promet. Omenili smo pomen redne uporabe otroških avtosedežev, pripenjanja v avtu, pravilnega prečkanja ceste, varne hoje ob cesti in še marsikaj. Nato smo se razdelili v dve skupini. Prva skupina otrok je šla na krajši sprehod s policistom, na katerem smo praktično prikazali prečkanje ceste in varno hojo ob cesti. Druga skupina je ostala pred vrtcem, kjer je policist otrokom predstavil policijsko vozilo in opremo. Nato sta se skupini zamenjali.

Na srečanju s policistoma so otroci ves čas aktivno sodelovali. Dokazali so, da že zelo veliko vedo o varnem vključevanju v promet, obenem so ob tem uživali, utrjevali in nadgrajevali svoja znanja.

Igra beli zajček

Septembra smo sodelovali v igri beli zajček. Igra je potekala v okviru projekta »Trajnostna mobilnost« s ciljem ozavestiti otroke in njihove starše o pomenu hoje, kolesarjenja in uporabe javnega prevoza v vsakdanjem življenju.

Trajnostna mobilnost pomeni možnost premikanja na enega od razpoložljivih potovalnih načinov, ki imajo majhen negativen vpliv na okolje, kot so hoja, kolesarjenje, javni potniški promet, odgovorna uporaba avtomobila in uporaba okolju prijaznih vozil.

Vsak otrok, ki je v vrtec prišel na okolju prijazen način, je prilepil belo pikico na sivega zajčka in ga tako simbolno očistil. Številni starši so igro podprli in redno prihajali z otroki v vrtec in domov na okolju prijaznejši način. Skupaj nam je uspelo očistiti

zajčka in družine spodbuditi, da tudi sicer poskušajo po svojih močeh vplivati na čistejšo okolje in lastno zdravje.

Ogled predstave Tri kepice prometa

Septembra smo si na prostem ogledali gledališko predstavo Tri kepice prometa. Ob zabavni zgodbi so otroci utrjevali osnovna pravila varnega vedenja v prometu.

Ogled predstave Tri kepice prometa

Opazovanje prometa – Ali so potniki pripeti z varnostnim pasom?

Na enem izmed sprehodov smo se ustavili ob glavni cesti in opazovali, če so potniki v avtomobilih pripeti z varnostnim pasom. Ugotovili smo, da je bilo v mimoidočih prevoznih sredstvih kar nekaj potnikov, ki niso bili pripeti. O tem smo se z otroki pogovorili in jih spodbudili, da se o pomenu pripetosti v avtomobilih pogovorijo tudi doma.

Opazovanje uporabe varnostnih pasov voznikov in potnikov

Beleženje pripetosti v avtu

V okviru projekta Pasavček smo dva tedna dnevno beležili, ali so se otroci pripeljali pripeti z varnostnim pasom. V predhodnem pogovoru smo izvedeli, da je nekaj otrok, ki jih starši za krajše razdalje niso pripenjali. Nekateri so pripovedovali tudi o tem, da se njihovi starši ne pripenjajo vedno. Ker smo ob beleženju otroke pohvalili in spodbujali ter se veliko pogovarjali o prometni varnosti, se je stanje kmalu izboljšalo in nihče več ni prišel v vrtec nepripravljen. Če so starši pozabili ali se niso mislili pripeti, so jih otroci vedno opozorili, da je to potrebno storiti.

Ustvarjanje, gibanje in igra na temo prometa

Na temo prometa so se otroci pogosto igrali, se razgibali in ustvarjali. V okviru projekta »Ulice otrokom« smo risali s kredami po zaprti ulici. Risanje smo podkrepili tudi s pogovorom o vplivu prevoznih sredstev na onesnaževanje okolja. V okviru projekta Pasavček so otroci risali sebe v avtomobilu. Na risbica se je dalo opaziti, kako so potniki pripeti z varnostnimi pasovi. Izdelali smo tudi skupinsko trganko Pasavček, ki smo jo obesili na oglasno desko za starše. Otroke sva spodbudili, da se ob izdelku s starši pogovorijo o pomenu pripetosti v avtomobilu. Naučili smo se reka 'Red je vedno pas pripet' in pesmic Na cesti nisi nikdar sam, Moj rdeči avto, Kolo, Z avtobusom k teti...

Z razstavljenimi izdelki in prepevanjem pesmic, pa tudi z igro na temo prometa in prometne varnosti, ki je med otroki zelo zaživel, smo poskusili čim bolj vplivati na starše in jih opozoriti na varno in odgovorno vključevanje v promet.

Kolesarčkov dan

V maju smo izvedli kolesarčkov dan. Otroci so zjutraj ponosno prihajali s kolesi in čeladami. Skozi okno vrta so ves čas opazovali, kje so parkirana kolesa in čigavo je katero kolo. Kmalu po zajtrku sta v našo igralnico vstopila policista Gregor in Matevž iz Specializirane enote za nadzor prometa ter povabila polovico otrok na vožnjo s kolesi. Ostali otroci so s pomočnico vzgojiteljice ostali v igralnici, kjer so prebirali zgodbo in barvali risbe v Otroški prometni po-barvanki, ki jo je izdal Policijski sindikat Slovenije, ter ob tem obnavljali prometna pravila.

Policista sta se z vsako skupino posebej najprej pogovorila o varnosti na kolesu, o primernem ravnanju v prometu in o opremljenosti, ki jo morata imeti vsako kolo in kolesar. Otroci so oblekli odsevne jopiče, si nadeli čelade, in ko je bilo vse pripravljeno, je vsak odšel na igrišče po svoje kolo.

Drug za drugim so se otroci najprej počasi zapeljali po prej pripravljenem poligonu in se pogovorili o pravilih, ki jih je potrebno upoštevati. Kasneje so

Kolesarčkov dan

otroci večkrat prevozili poligon. Ko smo ugotovili, da so pripravljeni, so mladi kolesarji v spremstvu obeh policistov in vzgojiteljice odšli na cesto. Otroci so vozili ponosno in odgovorno. Vsi so se držali pravil, ki smo jih pred vožnjo po cesti poudarili, zato ni bilo nobenih težav in nesreč.

Po uri kolesarjenja sta se skupini zamenjali. Ob zaključku kolesarčkovega dne sta policista otrokom podelila nalepke Varen kolesar, na katere so bili vsi otroci zelo ponosni. Za poučno in zanimivo dopoldne smo se policistoma zahvalili in jima obljubili, da si bomo zapomnili in upoštevali številne nasvete, ki sta jih ta dan delila z nami.

Vožnja z avtobusom

V mesecu juniju smo izvedli zaključno ekskurzijo v Kekčevo deželo, kamor smo se peljali z avtobusom. Vožnja z avtobusom je bila za otroke posebno doživetje. V veliko veselje mi je bilo opazovati otroke, kako ponosno so se posedli na sedeže in se najprej pripeli z varnostnim pasom. Če se kdo ni takoj začel pripenjati, so ga na to spomnili prijatelji in mu tudi pomagali.

Predstava Pasavček v prometu

Junija smo prejeli nagradno predstavo Pasavček v prometu, ob kateri so se otroci zabavali, obenem pa utrdili znanje o prometu, ki smo ga nabirali skozi celo šolsko leto. S to predstavo smo tudi zaključili dejavnosti na temo prometa, ki so bile v tem letu res številne in iz katerih smo se vsi veliko naučili.

Sklepne misli

Celo šolsko leto smo ob izvajanju projektov s številnimi zanimivimi in poučnimi dejavnostmi dosegali mnoge cilje. Vsi skupaj in prav vsak posameznik smo utrjevali in se učili varnega vključevanja v promet. Pridobljena znanja smo redno uporabljali na sprehodih, v pogovorih pa ugotavljali, da jih otroci uporabljajo tudi doma in ko se s starši odpravljajo na pot z avtomobili, s kolesi, kot pešci ...

V okviru prometne vzgoje smo uspešno sodelovali z redarko, policisti in županom, ob tem utrjevali in nadgrajevali naša znanja in opozarjali na težave in nevarne točke, ki jih opažamo na sprehodih. Veseli smo, da imamo možnost koristiti ulico v bližini vrtca, po kateri radi tečemo, delamo različne gibalne vaje ali rišemo s kredami. Kot nam je župan obljubil, je poskrbel, da imamo od vrtca do »naše« ulice talne označbe, ki voznike opozarjajo, da se tu pogosto gibljejo otroci.

Otroci so domov odnesli preventivno gradivo. Spodbudili sva jih, naj se ob gradivu pogovorijo s starši. Z veseljem smo ugotovili, da smo vplivali na odnos nekaterih staršev do uporabe varnostnih sedežev, pripenjanja v avtomobilih in prihajanja v vrtec na okolju prijazen način.

Prometna vzgoja je v predšolskem obdobju in tudi naprej v šoli zelo pomembna, saj se otroci veliko naučijo ter znanja in dobre navade prenesejo v svoje družine. Zelo pomembno je tudi, da vsa ta znanja vedno znova obnavljamo in nadgrajujemo, da jih bodo otroci ponotranjili. Tako bodo postali skrbni in odgovorni odrasli, ki jim bo varno vključevanje v promet postalo samoumevno.

Viri

Kurikulum za vrtce (1999). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport in Zavod RS za šolstvo.
Markl, M., Žlender, B., Zabukovec, V. in Oblak, B. (2016): *Red je vedno pas pripet, za večjo varnost otrok pri vožnji*. Ljubljana: Javna agencija RS za varnost prometa in Sektor za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.
Markl, M., Žlender, B. (2016): *Prvi koraki v svetu prometa*. Ljubljana: Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa.
Otrin, K., Benčina, M., Živčič, L., Resnik Planin, T in Plevnik, A. (2019): *Trajnostna mobilnost. Priročnik za vzgojitelje v vrtcih*. Ljubljana: Ministrstvo za infrastrukturo.
Vir 1: Varno v vrtec in šolo. Dostopno na: <https://www.drustvo-sobivanje.si/varno-v-vrtec-in-solo/>